

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

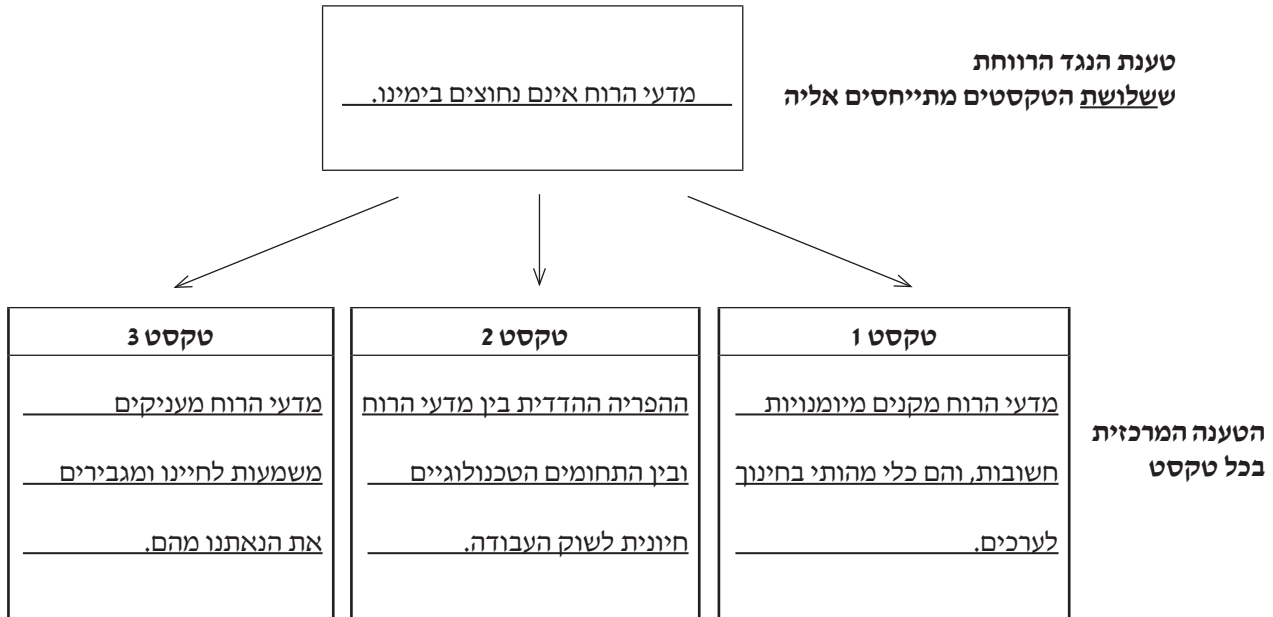

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. + ב.

2. (4) כדי להדגים נושא מחקרי במדעי הרוח הלקוח מסביבתנו וקרוב לחיינו.

3. א. טענתו של שטרסלר תומכת בגישה הדוגלת בלימוד מקצוע מעשי שיבטיח פרנסה טובה, עצמאות כלכלית ומעמד חברתי ראוי. / בגישה המעודדת צמיחה כלכלית וטיפול דורות של אנשי טכנולוגיה והנדסה. / בגישה המעלה את קרנם של לימודים בתחומים ריאליים ושל מיומנויות מעשיות.

ב. כותב טקסט 3 לא יסכים עם עמדתו של שטרסלר שמדעי הרוח הם "כיף" בלבד. אומנם כותב טקסט 3 מציין בפירוש כי העיסוק במדעי הרוח מסב הנאה בחיי היום-יום, ובזכותם אפשר להתבונן בחיים בעינין, אולם לדבריו, מדעי הרוח גם מעניקים כלי חשיבה מיוחדים המאפשרים להתבונן במציאות בעיניים חדות, להיות ערים לעימותים בחברה, להיות ביקורתיים כלפי עוולות ולהיטיב את חייהם של מי שסביבנו.

4. דוגמה לסקירה

זה שלושה עשורים יש ירידה מתמשכת במעמדם של לימודי מדעי הרוח באוניברסיטאות ובכמות הסטודנטים הלומדים בתחומים אלה. זהו משבר כלל עולמי המבטא את חוסר הרלוונטיות של ההשכלה במדעי הרוח לשוק העבודה בימינו: ממשלות ומקבלי החלטות בתחום החינוך, השואפים לפתח את הכלכלה, דוגלים בהקניית מיומנויות שימושיות ובהצמחת אנשי טכנולוגיה והנדסה. כך נדחק מקומם של מקצועות מדעי הרוח, היסטוריה, ספרות ופילוסופיה, הן מעולם העבודה הן מהחיים בכלל (ואזן-סיקרין, 2017 וסיימון, 2021).

נוסבאום (בתוך ואזן-סיקרין, 2017) טוענת כי מדובר במשבר עצום בהיקפו, אשר תוצאותיו הרות גורל. היא מייחסת חשיבות רבה ללימודי הרוח והאומנויות וקובעת כי הם כלי מהותי בחינוך לערכים דמוקרטיים, כגון חירות ושוויון, ובפיתוח רגישות, הקשבה ויכולת קבלה של הזולת. מדעי הרוח מפתחים חוש ביקורת וסקרנות ומעודדים מעורבות בחברה. לימודי היסטוריה,

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

לדוגמה, מקנים יכולת להבין את השפעתם של אירועים ותהליכים מן העבר על המציאות בימינו, ואילו לימודי ספרות מפתחים את הדמיון ואת האמפתיה כלפי האחר.

סיימון (2021) רואה חשיבות גדולה בלימודי מדעי הרוח דווקא לשוק העבודה בן-זמננו. הוא מאמין שבין מדעי הרוח ובין התחומים הטכנולוגיים יש קשרים והפריה הדדית. לדבריו, דווקא בשוק העבודה הטכנולוגי נדרשים כיום כישורים של חשיבה לוגית, חשיבה ביקורתית וחשיבה מוסרית – כישורים המתמקדים בצד האנושי, ולא רק הטכני.

ביבליוגרפיה:

- ואן-סיקרון, ל' (ספטמבר, 2017). אל תשאלו למי צלצלו הפעמונים. תקראו את הטקסט. **הד החינוך**.
אוחזר מ-hedhachinuch.co.il.
- סיימון, ת' (מרץ, 2021). מדעי הרוח נחוצים מאי פעם. **הארץ**. אוחזר מ-haaretz.co.il.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (חובה) (10 נקודות)

5. א. • חמישים ותשעה
 • שלוש מאות חמישים ואחד אלף
 • עשר
 • עשרים וחמישה
 • שלושה
 • שני
 • השלישי
 • וארבע
 • חמש
- ב. אחת ועוד אחת

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

מושא	תיאור	נושא	נושא	הסגר
לוואי				
לוואי				
האלה	של התחומים	בזילות	מתבטאת	ההשפעה

6. א. למרבה הצער, ההשפעה מתבטאת כיום בזילות של התחומים האלה.
- ב. • (1) משפט איחוי/מאוחד/מחובר
 • (2) משפט מורכב
- יש צורך בלימוד בסיסי על דתות ותרבויות בעולם, מפני שבורות היא אחת הסיבות העיקריות לגיבוש דעות פסוקית תיאור סיבה
- קדומות על האחר.
- שואפות לפתח

7. א. (1) לוואי
 (2) מושא
 (3) נושא
 (4) תיאור
- ב. • לא רק מהנדסים אלא גם אנשים – נושא
 • בהקשר העולמי ולא רק בהקשר המקומי – לוואי
 • הוספה
 • מהנדסים ואנשים מתחום מדעי הרוח עונים על שאלות אלה. / גם מהנדסים וגם אנשים מתחום מדעי הרוח עונים על שאלות אלה.

משרד החינוך

פתרון בחינת הברגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

8. א. • (1) למרבה השמחה

(2) למעשה

(3) אולי

• אולי

ב. לדעתה – הסגר; דעתה – מושא.

פסוקית נושא

ג. • (1) השאלה היא **אם** הגשת עבודה שנוצרה באמצעות בינה מלאכותית היא מוסרית.

פסוקית תיאור תנאי

(2) **אם** נחקרו ברצינות רבה את האי-שוויון בין הקבוצות החברתיות השונות, נוכל לחשוף עולות שמתרחשות בארץ ומחוץ לה.

• אילו חקרנו/היינו חוקרים ברצינות רבה את האי שוויון בין הקבוצות החברתיות השונות, היינו יכולים לחשוף/חושפים עולות שמתרחשות בארץ ומחוץ לה.

9.

א.

מספר המשפט	התמורה	המילה או המילים שהתמורה ממירה	התפקיד התחבירי של המילה או המילים שהתמורה ממירה
(1)	(כמו) אהבה, צדק ואמת	מושגים (מחיי היום-יום)	מושא
(2)	בעיקר לימוד ההיסטוריה	לימודי הרוח	נושא

ב. ירידת קרנם של מקצועות מדעי הרוח היא משבר עצום בהיקפו.

ג. – מאילת

– תיאור, לוואי

10. א.

מספר המשפט	המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
(1)	הנרשמים	שם עצם	לוואי
(2)	שנרשמים	פועל	נושא (+נושא)
(3)	חוקרים	פועל	נושא
(4)	חוקרים	שם עצם	נושא

ב. (1) בתחום מדעי הרוח הלומדים מפתחים חשיבה ביקורתית.

(2) החשיבה הביקורתית מסייעת ללומדים בבחינת הכמות הרבה של המידע.

(3) הלומדים נחשפים לכמות רבה של מידע בעידן של ימינו.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

11. הוספו – י/ו-ס-ף, הופעל
מפיקים – פ-ו-ק, הפעיל
מקנים – ק-נ-י/ה, הפעיל
תטעו – ט-ע-י/ה, קל/פעל
תיטיב – י-ט-ב, הפעיל
נדמה – ד-מ-י/ה, נפעל
משתמשים – ש-מ-ש, התפעל

12. א.

ב-נ-י/ה	ב-י-ו-ן
בנייה	בינה
בניין	תבונה
בנוי	התבוננות
	מובן

ב.

הפועל	השורש	פועל מאותו הבניין ובאותו הגוף אך בזמן עתיד
הנואמת הצעירה שבתה את לב הקהל.	ש-ב-י/ה	תשבה
מערכת החינוך שבתה ליום אחד.	ש-ב-ת	תשבות
הכלבה האבודה שבה לביתה.	ש-ו-ב	תשוב

13. א.

- חינוך/ לימוד/עיון – פיעל
הסבר/הנמקה – הפעיל
קביעה/קריאה – קל/פעל
התנדינות – התפעל

ב.

- (1) מה
(2) צורן גזירה
(3) הפשטה
(4) כמות, איכות

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מס' 11241, קיץ תשפ"ג, 2023

14. א. אגדל
אסרטט
גיליתי
השתנו
מפקפק
נמשך
מקדישים
לראות
ב. חזון
הקמת
חקר/מחקר
הנחה
מיזמים / יזמים
פריחה
הזדמנות
15. א. תלולה – שם תואר; נרשמים – פועל; חוקרים – שם עצם; דנים – פועל; חוקרים – פועל.
ב. (1) סרטון
(2) בסיס וצורן סופי
ג. היסטוריון – הבסיס: שאילה מלעז. קולנוען – הלחם בסיסים.
ד. – במילה חברתי הצורן הסופי י הוא צורן גזירה, ומשמעותו שם תואר.
– במילה חברתיות הצורן הסופי ות הוא צורן נטייה, ומשמעותו ריבוי.